

Pagina iniziale>Legislazione e giurisprudenza>Legislazione nazionale

## Ustawodawstwo krajowe

Lituania

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące litewskiego systemu prawnego oraz przegląd prawa Litwy.

### Źródła prawa

Źródła prawa to oficjalne akty, które w swojej treści zawierają przepisy prawne.

**Akt prawny** jest oficjalnym dokumentem pisemnym – przyjętym przez właściwy organ państwowy – w którym zawarto przepisy prawne oraz w którym je wyjaśniono bądź w którym wskazano podstawę prawną zastosowania przepisów w indywidualnym przypadku. W zależności od treści prawnych w nich zawartych wyróżnia się poniższe rodzaje aktów prawnych. Są to:

**instrumenty ustawodawcze** – akty wydawane przez organy państwowe w formie pisemnej określające, zmieniające lub uchylające przepisy o charakterze abstrakcyjnym, skierowane do nieokreślonej grupy adresatów oraz usankcjonowane przez państwo. Instrumenty ustawodawcze dzielą się na dwie kategorie:

**ustawy** – akty prawne stojące najwyżej w hierarchii norm prawnych, które są przyjmowane przez parlament Republiki Litewskiej (Seimas) lub w drodze referendum, określające abstrakcyjne przepisy prawne regulujące główne obszary stosunków międzyludzkich i mające nadrzędną moc prawną. Ustawy uznaje się za podstawowe źródło prawa;

**akty prawa wtórnego** – akty prawne wydawane na podstawie ustaw, mające nadać im konkretną postać, w celu ich wykonania. Akty prawa wtórnego nie mogą być sprzeczne z ustawami. Obejmują one:

uchwały parlamentu;

uchwały rządu;

zalecenia i zarządzenia ministerstw;

uchwały i decyzje organów samorządu terytorialnego i organów administracji publicznej,

inne instrumenty;

**akty zawierające wykładnię** – wydawane w celu wyjaśnienia treści obowiązujących przepisów prawnych. Są wydawane przez organ, który jest uprawniony do dokonywania wykładni prawa;

**indywidualne akty wykonawcze**, w których wymogi określone w aktach prawnych, przyjmują konkretną formę. Indywidualne akty wykonawcze wywołują skutki prawne w taki sam sposób jak instrumenty ustawodawcze, jednak nie są one uznawane za źródła prawa, ponieważ nie tworzą powszechnie obowiązujących przepisów o charakterze abstrakcyjnym, a są skierowane do określonych osób w określonych okolicznościach i są jednorazowe w tym sensie, że przestaje się je stosować z chwilą, w której dany stosunek (rekrutacja, ogłoszenie, przyznanie prawa do emerytury) wygasa.

### Inne źródła prawa

Oprócz instrumentów ustawodawczych za źródła prawa pierwotnego uznaje się również poniższe elementy.

**Ogólne zasady prawa (dobra wiara, słuszość, odpowiedzialność osobista, racjonalność)** są uznawane za integralną część litewskiego systemu prawnego do celów zarówno wykładni przepisów ustawowych, jak również uzupełniania luk prawnych. Ponadto na podstawie art. 135 ust. 1 konstytucji litewskiej powszechnie uznawane zasady prawa międzynarodowego są również uznawane za integralną część litewskiego systemu prawnego i od sądów litewskich oczekuje się zatem ich stosowania i kierowania się nimi.

**Zwyczaj prawny**, czyli sposoby zachowania istniejące w społeczeństwie, powtarzalne i długotrwałe, oraz uznane przez państwo. Kodeks cywilny uznaje zwyczaj za bezpośrednie źródło prawa. Zwyczaj można zastosować, gdy prawo lub umowa przewiduje wyraźnie jego zastosowanie lub jeżeli w przepisach występuje luka prawna. Nie można stosować zwyczaju, który jest sprzeczny z ogólnymi zasadami prawa lub bezwzględnymi przepisami prawa.

**Poniższe elementy uznaje się za pochodne źródła prawa.**

**Precedens**, czyli orzeczenie sądowe w konkretnej sprawie, które jest wskazówką dla sądów tej samej lub niższej instancji w toku analizowania podobnych spraw. W litewskim systemie prawnym precedensy mają raczej charakter pomocniczy.

### Doktryna prawna

#### Hierarchia norm

Hierarchia norm prawnych jest następująca:

konstytucja;

ustawy konstytucyjne;

ratyfikowane traktaty;

ustawy;

inne akty prawne wprowadzające ustawy (akty wydane przez Prezydenta, rząd, Trybunał Konstytucyjny itp.).

#### System instytucjonalny:

**Litewski parlament** (Seimas) jest jedynym organem uprawnionym do przyjmowania ustaw. Akty prawne przyjmowane przez inne organy administracji państwowej muszą być spójne z konstytucją litewską i innymi ustawami.

Inne instrumenty ustawodawcze mogą być przyjęte przez:

litewski parlament (uchwały);

Prezydenta (dekrety);

rząd (uchwały);

ministerstwa i inne organy rządowe (zarządzenia);

organy samorządu terytorialnego (decyzje; zarządzenia).

#### Prawnicze bazy danych

**Litewska baza danych aktów prawnych** (Lietuvos teisės aktų duomenų bazė) jest prowadzona przez **litewski parlament**.

Zawiera ona:

przyjęte akty prawne;

projekty aktów prawnych;

uchwały;

wnioski;

dokumenty legislacyjne innego rodzaju.

Dokumenty zawarte w tej bazie danych nie są dokumentami oficjalnymi ani nie są prawnie wiążące.

Bazę można przeszukiwać zarówno w języku angielskim, jak i litewskim. Dostęp do różnych rodzajów dokumentów legislacyjnych można uzyskać poprzez kliknięcie na rozwijane menu obok słowa „Rūšį” (rodzaj).

Ustawodawstwo i inne dokumenty prawne można również znaleźć w [rejestrze aktów prawnych Litwy](#) (Lietuvos teisės aktų registras). Stronę tę prowadzi

**Państwowe Centrum Rejestrów** (valstybės įmonė Registrų centras), a nadzoruje ją **Ministerstwo Sprawiedliwości**. Od 31 sierpnia 2013 r. rejestr będzie prowadzony przez kancelarię litewskiego parlamentu.

#### **Czy dostęp do bazy danych jest bezpłatny?**

Tak, dostęp zarówno do rejestru, jak i bazy danych aktów prawnych Litwy jest **bezpłatny**.

Ostatnia aktualizacja: 07/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.